Драги осмаци,

Пошто вас 22.4. 2020. чека полагање пробног теста за матуру, наша препорука је да провежбате ова два теста која вам шаљемо.
Радове НЕМОЈТЕ СЛАТИ.
Уколико на неко питање не знате да одговорите или вам није јасно, питајте наставницу преко Вајбер групе или имејла.

Република Србија
МИНИСТАРСТВО ПРОСВЕТЕ, НАУКЕ И ТЕХНОЛОШКОГ РАЗВОЈА
ЗАВОД ЗА ВРЕДНОВАЊЕ КВАЛИТЕТА ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА

ТЕСТ

СРПСКИ ЈЕЗИК

школска 2014/2015. година

УПУТСТВО ЗА РАД

- Тест садржи **20** задатака које треба решити за **120** минута.
- Сваки задатак пажљиво прочитај, размисли о томе шта се у задатку тражи и о начину на који треба да га решиш (заокруживање, повезивање, подвлачење, дописивање и друго).
- Пиши читко, ћириличким словима, водећи рачуна да твоји одговори буду разумљиви, али и граматички и правописно исправни.
- Када решаваш задатке у којима се од тебе очекује да нешто допишеш, увек користи пуне називе; скраћенице нису дозвољене (нпр. треба написати именица, а не им. или локатив, а не лок. и слично).
- Попуни тест **хемијском оловком** (током рада можеш да користиш графитну оловку и гумицу).
- Одговори написани хемијском оловком не смеју се прецртавати нити исправљати.
- Одговор који је написан само графитном оловком неће бити признат.
- У квадрат који се налази са десне стране задатка немој ништа уписивати. То је простор у који ће прегледачи уписати број бодова. На овој и последњој страни такође немој ништа уписивати.
- Ако завршиш раније, предај тест и тихо изађи да не би ометао рад других.

Желимо ти много успеха у раду!

1. Прочитај текст, па одговори на захтев.

Селен је познат као „биљка љубави” коју девојке и младе жене радо гаје по баштама. Та особина види се и из његових различитих народних имена, код нас и иначе (љупчац, велестика, милодух). У народу се употребљава при љубавним врачањима и гатањима, нарочито о Ђурђевдану.

Пре Ђурђевдана он се не бере и не мирише, а тога дана свако ко је млад убере по један стручак, омирише га и закити се њиме, или га задене за појас, или за ђердан. А девојке, да би биле миле, стављају га још у воду у којој ће се умивати или купати, и то обично са ускршњим јајетом и, понекад, чуваркућом. Ако жели да је заволи, девојка треба да уза се има стручак селена кад пролази поред куће момкове. Да би момку биле миле, девојке употребљавају и селенов корен. У народним песмама спомиње се како невеста доноси своме мужу стручак милодуха да би се заволели.

Селен има улогу и у љубавном гатању. Уочи Ђурђевдана, бере се струк селена и посади у земљу: на коју страну клоне, отуда ће доћи сватови.

Селен има и магијску моћ. На Ђурђевдан се њиме украшавају ведрице с млеком. Вероватно из истог разлога (зато што се верује у његове чудесне моћи) ките се њиме и додоле кад призивају кишу. Породиља треба да се окупа у води у коју је, поред осталих трава, стављен и селен.

Код једног извора у рудничком округу, кад иде болесник да би пио воде, понесе се, поред осталог, и селен, као жртва.

Селенов корен употребљава се код болести јетре, и кад је отекло око „срца”. Помаже и да коса расте – жене мажу косу уљем у које је уочи Ђурђевдана потопљен селен, или мију косу у води у којој је пренећио селен са јаблановим лишћем. Девојке се, из истог разлога, на Ђурђевдан чешљају над селеном.

(Веселин Чајкановић, *Речник срйских народних веровања о биљкама* – прилагођено)

Заокружи слова испред информација које су дате у тексту.

а) Селен се сади у баштама као биљка значајна за исхрану.

б) Селен помаже да додоле дозову кишу у време суше.

в) Постоје обољења која се лече селеном.

г) Девојке верују да селеном могу призвати младожењу.

д) Уочи Ђурђевдана необран селен остаје у баштама за здравље укућана.

2. Прочитај кратке биографске податке о Сави Немањићу, Доситеју Обрадовићу и Вуку Стефановићу Караџићу, а затим одговори на захтев.

НЕМАЊИЋ, САВА (1174. или 1175–1236) био је први српски познати књижевник, дипломата, принц, монах и први архиепископ Српске православне цркве, први просветитељ. Његова најзначајнија писана дела јесу *Житије Светог Симеона* (очева биографија), *Карејски, Хиландарски и Студенички типик*, као и *Законоправило*. На повратку са једног од ходочашћа из Свете земље 1236. године, смрт га је затекла у тадашњој бугарској престоници Великом Трнову. Његове посмртне остатке пренео је у манастир Милешеву краљ Владислав, његов нећак, а Синан-паша спалио их је 1594. године на Врачару.

ОБРАДОВИЋ, ДОСИТЕЈ (1739. или 1742. или 1744–1811) био је српски просветитељ и први министар просвете у Карађорђевој Србији. Био је кратко монах, а касније отишао у свет и прихватио идеје европског просветитељства и рационализма. Радио је на просвећивању свог народа, преводио је разна дела, међу којима су најпознатије Езопове басне, а о свом животу пише у делу *Живот и прикључења*. Његови остаци почивају у Београду, на улазу у Саборну цркву, иако је његова изричита жеља била да буде сахрањен поред Хајдучке чесме у београдском Кошутњаку.

КАРАЏИЋ СТЕФАНОВИЋ, ВУК (1787–1864) живео је и стварао у време када су се будиле романтичарске идеје у српској култури. Био је реформатор језика и правописа, сакупљач народних умотворина и приповедач. Објавио је *Српски рјечник, Српске народне приповијетке, Српске народне пјесме, Српске народне пословице, Житије Ајдук Вељка Петровића* и др. Својим делом убраја се у највеће српске просветитеље. Умро је у Бечу, а касније су његови посмртни остаци пренети у Београд, у двориште Саборне цркве.

На основу понуђених биографских података, заокружи слова испред тачних исказа.

а) Сава Немањић и Доситеј Обрадовић су написали позната аутобиографска дела.

б) Све три личности били су српски просветитељи.

в) Доситеј Обрадовић је, као што је пре њега то учинио и Сава, цео живот провео у монаштву.

г) Доситеј Обрадовић и Вук Стефановић Караџић сахрањени су испред Саборне цркве у Београду.

3. Прочитај текст из *Политикиног забавника* и размисли зашто Бранислав Нушић дом Илића назива „јединим књижевним клубом у престоници".

Видинска улица број 1, Београд, кућа с великим, лепим вртом. Призор добро познат и романтичару Јовану Јовановићу Змају, и песнику модерне Алекси Шантићу, и реалистичком приповедачу Стевану Сремцу, и сатиричару Радоју Домановићу и комедиографу Браниславу Нушићу. Осамдесетих година XIX века домаћин те куће, песник Јован Илић, члан Високог суда, министар правде, члан Државног савета, пензионисао се и повукао из јавног живота. До тада је иза себе имао бурну политичку и плодну књижевну каријеру.

Јована Илића су описивали као необичну личност, различиту од оновремених високих државних чиновника. Стари Јова књижевна познанства градио је још на студијама. Тада се упознао и зближио с Вуком Караџићем, Бранком Радичевићем, Иваном Мажуранићем и Његошем. Ђура Јакшић био му је комшија и близак пријатељ, а његови синови дружиће се с млађом генерацијом писаца: Нушићем, Јанком Веселиновићем, Шантићем... Не чуди, стога, што је толики број угледних књижевника био на седељкама и расправама у палилулском салону.

Бранислав Нушић, један од честих посетилаца, назива дом Илића „јединим књижевним клубом у престоници" осамдесетих година XIX века. У овај дом га је увео Војислав Илић, Јованов син, једини песник реализма. „У машти шеснаестогодишњег младића, та кућа ми је издалека изгледала као неки чаробни замак, или као недокучиво гнездо где станује стари орао, а орлићи излећу у свет и враћају се с вечери на легало", описује познати комедиограф. „Орлићи" полетели из гнезда у Видинској улици писали су надахнути идејама понетим из дома Јована Илића. У овој кући скупљали су се најистакнутији писци тог времена, а његови синови – песници, приповедачи, романописци, драматичари – заједно с оцем уписани су у историју наше књижевности.

Образложење напиши позивајући се на текст. Води рачуна о граматичким и правописним правилима.

_____

_____

_____

_____

_____

4. Заокружи слова испред примера у којима је **речца не** правилно написана.

а) Не желећи да пропустим час, журила сам с другарицом до школе.

б) Сви су мислили да неучим, несхватајући да сам направила нови план.

в) Чак и кад све научим, несмем да се јавим на историји.

г) Кад немам неки бољи изговор, нерадо признајем да сам се успавао.

д) Ми не ћемо одложити писмени задатак, јер је градиво не обично лако.

5. У следећој реченици подвуци све речи које треба писати **великим словом**, у складу са правописним правилима српског језика.

У народном позоришту у београду премијерно је изведена балетска представа „лабудово језеро".

6. У следеће реченице упиши **запете** тамо где је то потребно.

1. Пролазећи периферијом Београда гледао сам како се пред белом школском зградом роје деца.

2. Док трепти преда мном слика првог школског дана ја се и нехотице увек питам шта је било са мојим школским друговима.

3. Онај мој први школски дан избледео и заборављен у појединостима дође ми јасан и разумљив у целини.

7. Прочитај реченицу из *Аутобиографије* Бранислава Нушића, па подвуци **именице** у облику **множине**.

Раније тврдње мојих биографа да сам се родио 1866. године отпале су благодарећи брижљивим истраживањима професора Миленковића.

8. Прочитај следеће реченице и обрати пажњу на подвучене речи.

Родитељи су <u>забринути</u>, а деца <u>безбрижна</u>.

Заокружи слово испред тачног одговора.

По међусобном **значењском односу** подвучене речи су:

а) хомоними;
б) антоними;
в) синоними.

9. Заокружи слова испред назива дијалеката које је Вук Караџић узео за **основицу** српског **књижевног** језика.

а) шумадијско-војвођански
б) косовско-ресавски
в) источнохерцеговачки
г) призренско-тимочки
д) зетско-рашки (зетско-јужносанџачки)

10. Заокружи слова испред речи у којима запажаш две гласовне промене: **једначење сугласника по звучности** и **промену *л* у *о***.

а) измислио
б) потписао
в) изгубила
г) разговарао
д) искривио

11. Одреди **службу** подвучених **реченичних чланова**.

1.
Гроздана Олујић, <u>прва добитница награде</u> *Политикиної забавника*, написала је бајке које су преведене на двадесет осам језика.

Одговор: _____

2.
Данило Киш, наш књижевник и преводилац, написао је <u>збирку приповедака *Рани јади*</u>.

Одговор: _____

3.
Радоје Домановић <u>је творац српске сатиричне приповетке</u>.

Одговор: _____

12. На основу састава речи ТЕАТРОЛОГИЈА одреди **значење** те **речи**.

Заокружи слово испред тачног одговора.

а) распоред позоришних представа
б) љубав према позоришној уметности
в) наука о позоришној уметности
г) организација рада у позоришту

13. Подвуци **глаголску синтагму** у следећем примеру.

Слатко се смејући, Томас Алва Едисон упита младог колегу: „А у чему бисте чували растварач који раствара све супстанце на свету?”

14. Заокружи слово испред синтагме у **генитиву с присвојним значењем**, којом се може допунити следећа реченица.

Глумац је говорио стихове _____.

а) с дубоким осећањима
б) својих омиљених песника
в) испред бројне публике
г) својој верној публици

15. На линији испред имена **аутора** напиши број којим је означено ауторово **дело**.
Наслов једног дела је вишак.

1. Плави чуперак	_____ Десанка Максимовић
2. Крвава бајка	_____ Јован Јовановић Змај
3. Очију твојих да није	_____ Мирослав Антић
4. Ђулићи	_____ Бранко Радичевић
5. Ђачки растанак	

16. Прочитај одломак из приповетке *Скелеџија* Меше Селимовића. Одреди која су два **облика казивања** употребљена у одломку.

Рода у шевару непомично стоји на танкој ружичастој нози и, очима округлим и маленим као у играчке, загледа се у зажарено небо на истоку, пуно свијетлоцрвене прашине. Одједном, из тог ватреног бљеска сунце весело искочи над далеким рубом равнице.

Плану стаклени цријеп на јаркоцрвеном крову куће у воћњаку.

Двије руке, само оне видљиве, отворише прозорска крила, као да у собу пуштају радост јутра.

Засја роса на тешким погнутим влатима пшенице и на латицама дјетелине запали се мак, закликта шева. Над пољем, уплашен, ниско прелетје дивљи голуб.

Заокружи слова испред тачних одговора.

а) нарација
б) дескрипција
в) дијалог
г) монолог

17. Прочитај одломак из драме *Власт* Бранислава Нушића. Размисли како је писац у овом одломку представио **лик** Тозе.

Милоје (*пошто сви оду*)**:** Виде ли?

Арса: Шта?

Милоје: Њега.

Арса: Тозу?

Милоје: Њега, јест, виде ли шта је власт?

Арса: Видех, ал' само нешто не разумем. Гледам те, па не разумем, пријатељу, шта ти би те се ти онолико клањаш своме рођеном зету?

Милоје: Не клањам се ја зету; шта имам зету да се клањам?! Али власт је, брате! И мислиш ти да ја хоћу да се клањам? Не, брате, него тако, кад наиђе власт, а мене нешто штрецне и само ми се леђа превију. Свакога понешто штрецне. Тебе, на пример, штрецне кад ти неко помене сто хиљада динара, је ли?

Арса: Па, штрецне!

Милоје: Е, видиш, тако мене штрецне у кичму чим се помене власт.

Арса: А, јеси ли га видео, а, како уме да буде власт! Испрсио се као да је ђенерал, а не Тоза. Такви смо, видиш, сви ми у фамилији по мушкој лози.

Милоје: И како званично говори.

Арса: С висине. У томе се, видиш, и састоји власт: да умеш с висине говорити, да би они доле осетили колико су нижи.

Заокружи слово испред тачног одговора.

Тозин лик је представљен преко:

а) пишчевих запажања у дидаскалијама;

б) речи које Тоза изговара у дијалогу;

в) дијалога између Арсе и Милоја;

г) непосредног Тозиног понашања.

18. Прочитај строфу из песме *Књиге* Стевана Раичковића, па заокружи слово испред низа **стилских фигура** које се јављају у овом примеру.

Опколиле ме ноћас књиге –
Зуре у мене из свог праха.
Ћутљиве – ко од страшне бриге.
Збијене – ко од тешког страха.

а) градација, персонификација, контраст

б) персонификација, поређење, епитет

в) хипербола, персонификација, ономатопеја

19. Прочитај одломак из *Приче о кмету Симану* Иве Андрића. Обрати пажњу на особине које Ибрага испољава.

– Добро јутро, Симане.

– Добро и јест – каже Симан, а не устаје пред агом.

Ибрага пређе руком преко очију. Као да се свет из темеља заљуљао. Придржава се за једну шљиву. Гледа Ибрага тога дрског човека који мимо сваког реда и обичаја лежи и не диже се пред њим, не верује рођеним очима и не може да се начуди колики је кмет кад није згрчен ни понизан, него кад се опусти и рашири у својој пуној снази и величини. Дуго је гледао Ибрага то што се није видело ни запамтило откад су аге аге и кметови кметови. Испод мирне маске душевног аге у њему је све кувало од сопственичког беса и повређеног агинског поноса, али су га страх и обзир обуздавали, јер кмет је очигледно решен на зло, а времена су тешка и несигурна. И Ибрага се прибрао и сео.

– Ја дошô да ово шљива, што је моје, смирим – каже ага муклим гласом.

– Ниси морô долазити. Шљиве су мирне, а колико их буде требало смиривати, умијем их и ја смирити.

Заокружи слово испред **особине** коју **Ибрага** испољава у наведеном одломку.

а) племенитост

б) уздржаност

в) душевност

г) исхитреност

20. Прочитај песму *Песник и месец* Добрице Ерића. Обрати пажњу на то како су опевани **лирски јунаци** *песник* и *месец*.

Дан кад сјаше
са жедног ата
и ноћ зањише звездану љуљку,
песник и месец,
два нежна брата,
сретну се негде на брежуљку.

Око њих свици жиже носе
и попци раж тишине косе.

Бела лица
и бујне круне
косе, и плави лептири снова.
То су чобани
што носе пуне
торбице звезда и цветова.

Травке снене очице бришу
и трепће цвеће; и уздишу
заљубљене принцезе брезе.

Песник убере
булку из траве,
а месец звезду с нежним зрацима,
тада се куцну
и наздраве
пољу и реци и шумарцима!

Па дуго један другом
у воћу
рецитују своју самоћу…

- У неколико реченица објасни најмање две сличности између *песника* и *месеца* у овој песми.
- Наведи стихове којима образлажеш своје мишљење.
- Поштуј граматичка и правописна правила српског језика.

Резултат на тесту из српског језика

Напомена: Ученици НЕ попуњавају ову страну!

Укупан резултат на тесту
(од 0 до 20)

		,	

Комисија:

1. _____

2. _____

3. _____

Контролор:

4. _____

Резултат на нивоу задатка

Број задатка	Непопуњени	0 бодова	0,5 бодова	1 бод
1.	☐	☐	☐	☐
2.	☐	☐	☐	☐
3.	☐	☐	☐	☐
4.	☐	☐	☐	☐
5.	☐	☐	☐	☐
6.	☐	☐	☐	☐
7.	☐	☐	☐	☐
8.	☐	☐	☐	☐
9.	☐	☐	☐	☐
10.	☐	☐	☐	☐
11.	☐	☐	☐	☐
12.	☐	☐	☐	☐
13.	☐	☐	☐	☐
14.	☐	☐	☐	☐
15.	☐	☐	☐	☐
16.	☐	☐	☐	☐
17.	☐	☐	☐	☐
18.	☐	☐	☐	☐
19.	☐	☐	☐	☐
20.	☐	☐	☐	☐

Упишите ✘ на одговарајуће место.

Школа	
Место	
Презиме и име ученика	

Република Србија
МИНИСТАРСТВО ПРОСВЕТЕ, НАУКЕ И ТЕХНОЛОШКОГ РАЗВОЈА
ЗАВОД ЗА ВРЕДНОВАЊЕ КВАЛИТЕТА ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА

ТЕСТ

СРПСКИ ЈЕЗИК

школска 2014/2015. година

УПУТСТВО ЗА ОЦЕЊИВАЊЕ

Упутство за оцењивање

– Сваки задатак доноси највише **1 бод**.
– За одговор који се разликује од решења датог у овом упутству ученик добија **0 бодова**.
– Ученик може добити **0,5 бодова** само у задатку у којем је то предвиђено овим упутством.

Бр. зад.	Решење	Бодовање
1.	б) Селен помаже да додоле дозову кишу у време суше. в) Постоје обољења која се лече селеном. г) Девојке верују да селеном могу призвати младожењу.	Тачна три одговора и ниједан нетачан – **1 бод** Тачна два одговора и ниједан нетачан– **0,5 бодова**
2.	б) Све три личности били су српски просветитељи. г) Доситеј Обрадовић и Вук Стефановић Караџић сахрањени су испред Саборне цркве у Београду.	Тачна два одговора и ниједан нетачан – **1 бод**
3.	Прихватљив одговор Прихвата се сваки одговор који је у складу са задатим налогом. Кад износи своје мишљење, ученик може да **цитира** или **парафразира** неке делове текста. На пример: 1) Дом Илића посећивали су сви познати писци тог времена; Јован Илић је своја књижевна познанства склапао још на факултету и упознао се са многим писцима (Вуком Караџићем, Бранком Радичевићем). У том дому организовале су се књижевне седељке, а многи су писали надахнути идејама које су понели из куће Илића (што је приказано метафорама орла и орлића). 2) Бранислав Нушић је дом Јове Илића називао „јединим књижевним клубом престонице” због тога што су се ту сакупљали најистакнутији писци тог времена, а њихови наследници, инспирисани њиховим делом и расправама, уписали су се у историју наше књижевности. 3) *Полетели из гнезда у Видинској улици писали су надахнути идејама понетим из дома Јована Илића.* 4) *У овој кући скупљали су се најистакнутији писци тог времена, а његови синови – песници, приповедачи, романописци, драматичари...* Неприхватљив одговор Неприхватљив је одговор који је неразумљив и не поштује задате критеријуме; у којем се не наводи или не парафразира део текста на основу којег ученик износи свој закључак. На пример: Бранислав Нушић је дом Илића називао јединим књижевним клубом у престоници: – јер су се ту скупљали књижевници; – зато што су се Илићи дружили са многим писцима; – зато што у то време није било других књижевних клубова... (ако се не појављују као кључне речи или синтагме: окупљање писаца, учествовање у расправама у тој кући); – зато што су тамо правили седељке; – јер је он сам био књижевник и редовно га је посећивао; – јер је власник куће био познати књижевник Јован Илић; – зато што је Јова Илић био члан високог суда и веома значајан човек свога времена, па га је он поштовао; – зато што се Јова Илић већ на студијама упознао са Вуком Караџићем, Бранком Радичевићем, Његошем и другим угледним књижевницима.	Тачан одговор (прихватљив одговор према решењу) – **0,5 бодова**
	Ученик поштује правила о писању **великог слова**, правила о спојеном и одвојеном писању речи у вези са речцом **не**, правило о употреби **тачке** на крају реченице. **Напомена:** Уколико ученик није дао прихватљив одговор према решењу, али је правописно све написано исправно, добија 0,5 бодова.	Тачан одговор – **0,5 бодова**
4.	а) Не желећи да пропустим час, журила сам с другарицом до школе. г) Кад немам неки бољи изговор, нерадо признајем да сам се успавао.	Тачна два одговора и ниједан нетачан – **1 бод**
5.	У народном позоришту у београду премијерно је изведена балетска представа „лабудово језеро”.	Тачна три одговора и ниједан нетачан – **1 бод**

Бр. зад.	Решење	Бодовање
6.	1. Пролазећи периферијом Београда, гледао сам како се пред белом школском зградом роје деца. 2. Док трепти преда мном слика првог школског дана, ја се и нехотице увек питам шта је било са тим некадашњим дечацима. 3. Онај мој први школски дан, избледео и заборављен у појединостима, дође ми јасан и разумљив у целини.	Тачни сви одговори и ниједан нетачан – **1 бод** Тачни одговори у две реченице – **0,5 бодова**
7.	Раније тврдње мојих биографа да сам се родио 1866. године отпале су благодарећи брижљивим истраживањима професора Миленковића.	Тачна три одговора и ниједан нетачан – **1 бод**
8.	б) антоними	Тачан одговор – **1 бод**
9.	а) шумадијско-војвођански в) источнохерцеговачки	Тачна два одговора и ниједан нетачан – **1 бод**
10.	б) потписао д) искривио	Тачна два одговора и ниједан нетачан – **1 бод**
11.	1. апозиција 2. (прави) објекат 3. (именски) предикат	Тачна три одговора – **1 бод** Тачна два одговора – **0,5 бодова**
12.	в) наука о позоришној уметности	Тачан одговор – **1 бод**
13.	Слатко се смејући, Томас Алва Едисон упита младог колегу: „А у чему бисте чували растварач који раствара све супстанце на свету?” **Напомена:** Уколико је ученик подвукао и друге делове реченице осим глаголске синтагме, добија 0 бодова.	Тачан одговор – **1 бод**
14.	б) својих омиљених песника	Тачан одговор – **1 бод**
15.	2. Десанка Максимовић 4. Јован Јовановић Змај 1. Мирослав Антић 5. Бранко Радичевић	Тачна четири одговора – **1 бод**
16.	а) нарација б) дескрипција	Тачна два одговора и ниједан нетачан – **1 бод**
17.	в) дијалога између Арсе и Милоја	Тачан одговор – **1 бод**
18.	б) персонификација, поређење, епитет	Тачан одговор – **1 бод**
19.	б) уздржаност	Тачан одговор – **1 бод**

Бр. зад.	Решење	Бодовање
20.	Прихватљив одговор Прихватљив је сваки одговор који је разумљив и у складу са тумачењем песме. Ученик тумачи сличности између песника и месеца: посебност, јединственост, усамљеност, љубав према природи и сл. Своје мишљење ученик образлаже наводећи одговарајуће стихове. На пример: 1) У песми се каже да су песник и месец „два нежна брата” што указује на то да су слични по сензибилитету. Обојица воле природу, песник убере булку, а месец звезду, па се уживајући у доживљају природе „куцну и наздраве пољу и реци и шумарцима”. И песник и месец су усамљени, јер су посебни, јединствени у односу на своје окружење, зато „дуго један другом у вођу рецитују своју самоћу”. 2) Обоје су усамљени, песник јер ретко ко разуме његова осећања, а месец јер је у васиони тишина и сам је. Воле природу и уживају у њој. 3) Сличности између песника и месеца су самоћа (препричавају је један другом), нежност (два нежна брата) и љубав према природи (наздрављају јој). 4) Песник и месец су слични по томе што су нежни, бледа лица и бујне круне. Обојица самују и препричавају један другом своју самоћу. Песник их упоређује са чобанима који носе пуне торбице звезда и цветова, а то поређење их такође повезује. Неприхватљив одговор Неприхватљив је одговор који је неразумљив и не поштује задате критеријуме. Тумачење стихова не сме бити банално и уопштено, без навођења песникових речи. На пример: Песник је сањив, има бујну косу, а и месец нас асоцира на спавање. Песник и месец су слични по томе што се обојица крију дању и чекају да падне вече. Месец сија и обасјава около, а песник гледа у тај призор јер је будан ноћу. Усамљени песник кроз песме исказује своја осећања, али нема коме да се обрати и са киме да се исприча, па се обраћа месецу.	Тачан одговор (прихватљив одговор према решењу) – **0,5 бодова**
	Ученик поштује правила о писању **великог слова**, правила о спојеном и одвојеном писању речи у вези са речцом **не**, правило о употреби **тачке** на крају реченице. **Напомена:** Уколико ученик није дао прихватљив одговор према решењу, али је правописно све написано исправно, добија 0,5 бодова.	Тачан одговор – **0,5 бодова**

Напомене:

1. Не признаје се прецртан и исправљен одговор.
2. Не признаје се одговор који је написан само графитном оловком.
3. Не признаје се одговор у којем су употребљене скраћенице, осим у задацима у којима се испитује писање скраћеница.
4. Признаје се у задацима отвореног типа (табела) одговор који је написан или малим или великим словима.
5. Признаје се одговор написан штампаним словима, осим уколико се у задатку није захтевало да се одговор напише писаним словима.
6. Признаје се тачан одговор који је означен јасно и уколико је означен на другачији начин од предвиђеног (нпр. реч или текст је заокружио, а требало је да их подвуче; слово је прецртао или штриклирао, а требало је да га заокружи).

Република Србија

МИНИСТАРСТВО ПРОСВЕТЕ, НАУКЕ И ТЕХНОЛОШКОГ РАЗВОЈА

ЗАВОД ЗА ВРЕДНОВАЊЕ КВАЛИТЕТА ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА

ЗАВРШНИ ИСПИТ НА КРАЈУ ОСНОВНОГ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА

школска 2018/2019. година

ТЕСТ

СРПСКИ ЈЕЗИК

УПУТСТВО ЗА РАД

- Тест садржи **20** задатака, које треба решити за **120** минута.
- Сваки задатак пажљиво прочитај, размисли о томе шта се у задатку тражи и о начину на који треба да га решиш (заокруживање, повезивање, подвлачење, дописивање и друго).
- Пиши читко, ћириличким словима, водећи рачуна да твоји одговори буду разумљиви, али и граматички и правописно исправни.
- Када решаваш задатке у којима се од тебе очекује да нешто допишеш, увек користи пуне називе; скраћенице нису дозвољене (нпр. треба написати *именица*, а не *им.*, или *локатив*, а не *лок.* и слично).
- Попуни тест **хемијском оловком** (током рада можеш да користиш графитну оловку и гумицу).
- Одговори написани хемијском оловком не смеју се прецртавати нити исправљати.
- Одговор који је написан само графитном оловком неће бити признат.
- У квадрат који се налази са десне стране задатка немој ништа уписивати. То је простор у који ће прегледачи уписати број бодова. На овој и последњој страни такође немој ништа уписивати.
- Ако завршиш раније, предај тест и тихо изађи да не би ометао рад других.

Желимо ти много успеха у раду!

Прочитај одломак из *Дневника* Ане Франк, а затим одговори на захтеве.

Субота, 15. јул 1944.

Најдража Кети,

Из библиотеке смо добили књигу изазовног наслова *Шта мислите о савременој девојци*. Данас бих волела да ти пишем о томе.

Ауторка критикује „данашњу омладину" од главе до пете, мада је не одбацује као „гомилу безнадежних случајева". Напротив, верује да млади могу да сагради већи, бољи и лепши свет, али и да се баве површним стварима не размишљајући о правој лепоти.

У неким одељцима осетила сам као да ауторка своју осуду усмерава право на мене, те сам баш зато коначно пожелела да пред тобом оголим душу и одбраним се од тог напада.

Једна моја изузетна карактерна црта очигледна је свакоме ко ме иоле дуже зна: умногоме познајем саму себе. Шта год да радим, могу себе да посматрам као неку непознату особу. Могу да станем наспрам свакодневне Ане и, без икакве пристрасности и изговора, посматрам шта она ради, и добро и лоше. Та свест о себи самој никад ме не напушта, а кад год нешто изустим, помислим: „Требало је то другачије да кажеш", или: „Баш је како треба." Себе осуђујем на толико разних начина да почињем да увиђам истину у очевој изреци: „Свако дете мора само себе да васпита." Родитељи могу само да саветују своју децу или да их упуте у правом смеру. Али, на крају, људи сами обликују свој карактер. Поред тога, суочавам се са животом изузетно храбро. Осећам се тако снажном и способном за ношење бремена, тако младом и слободном да раширим крила! Кад сам то први пут схватила, било ми је драго, пошто то значи да ћу лакше поднети ударце које ми живот тек спрема. [...]

„У дубини душе, млади су усамљенији него стари." То сам једном прочитала у некој књизи и урезало ми се у памћење. Колико ја видим, то је тачно.

И ако се сад питаш да ли је овде теже одраслима него деци, одговор је – не, таман посла. Старији људи имају мишљење о свему и сигурни су у себе и своје поступке. Двапут је теже нама младима да очувамо своје мишљење у времену када се идеали ломе и уништавају, кад преовладава најгора страна људске природе, кад сви сумњају у истину, правду и Бога. [...] Ипак, још верујем да су људи у суштини стварно добри.

Уопште нисам способна да изградим живот утемељен на хаосу, патњи и смрти. Видим да се свет полако претвара у дивљину, чујем да се примиче грмљавина која ће једног дана уништити и нас, осећам патње милиона. А ипак, кад погледам у небо, некако осетим да ће се све променити набоље, да ће се и ова суровост окончати, да ће се опет вратити мир. У међувремену, не смем одбацити своје идеале. Можда ћу једног дана моћи и да их остварим!

Твоја Ана М. Франк

1. Шта је Ану подстакло да размишља о себи?

Заокружи слово испред тачног одговора.

а) брига за породицу
б) сећање на другарице
в) жеља за заљубљивањем
г) читање једне књиге

2. Заокружи **слова** испред одговарајућих тумачења наведеног одломка из *Дневника* Ане Франк.

а) Ауторка књиге *Шта мислите о савременој девојци* верује да би млади могли да промене свет када би више размишљали о свакидашњици, а мање о истинској лепоти.

б) Ана Франк је осетила потребу да пише у дневнику о прочитаној књизи зато што је желела да се одбрани од тврдњи које је доживела као да ауторка њу оптужује.

в) Мишљење Аниног оца да „свако дете мора само себе да васпита" подразумева да су за васпитање и обликовање карактера особе најбитнији самопосматрање и самокритичност.

г) Због тога што се рано суочила са животним тешкоћама, Ана Франк има песимистички став према човеку и свету и мисли да очајање увек надвладава.

д) Према Анином мишљењу, младима је теже да очувају своја уверења о животним вредностима јер су лакомислени, бунтовни и озлојеђени.

ђ) Ана Франк је с једне стране испуњена слутњама о свеопштем страдању, а с друге стране веровањем да ће ускоро ипак завладати мир.

3. Заокружи слово испред **врсте речи** којој припада подвучена реч у наведеној реченици.

Старији људи имају <u>мишљење</u> о свему.

а) именица
б) придев
в) прилог
г) глагол

4. Коју **службу** (функцију) има подвучена синтагма у следећој реченици?

Млади могу да сагради <u>већи, бољи и лепши свет</u>.

Заокружи слово испред тачног одговора.

а) граматички субјекат
б) прави објекат
в) атрибут
г) логички субјекат

5. Подвуци **личну заменицу за прво лице једнине**.

Једна моја изузетна карактерна црта очигледна је свакоме ко ме иоле дуже зна: умногоме познајем себе.

6. Одреди **врсту синтагме** која је подвучена у следећој реченици.

Поред тога, суочавам се са животом <u>изузетно храбро</u>.

Заокружи слово испред тачног одговора.

а) именичка синтагма
б) глаголска синтагма
в) придевска синтагма
г) прилошка синтагма

7. У следећој реченици употребљен је глагол *раширити,* који је настао од делова **раз-** и **ширити.** Напиши које су се **гласовне промене** притом одиграле.

Осећам се слободном да <u>раширим</u> крила.

Гласовне промене: _____

_____

_____

8. Одреди **врсту** подвучене **зависне реченице** у наведеном примеру.

Видим да се свет полако претвара у дивљину.

Одговор: _____

9. Одреди **значење** подвучене **речи** у одломку из дела *Небеска река* Гроздане Олујић.

Текле реке, свака по своме: нека на исток, нека на запад, а нека с планине право у море. Па, и куда би? Велика Речна Мајка спокојно је надгледала рађање нових река, унапред им одређујући ток.

Заокружи слово испред тачног одговора.

Реч **спокојно** значи:

а) забринуто;
б) поносно;
в) савесно;
г) мирно;
д) радосно.

10. Заокружи слово испред **имена** оне **личности** на коју се односи наведени део биографије.

Живео је крајем XVIII и почетком XIX века. Први је поједноставио тадашњу српску азбуку. Био је познат и као теолог, песник и преводилац. Године 1810. објавио је дело *Сало дебелоīа јера либо азбукоūроūрес.*

а) Вук Стефановић Караџић
б) Ђуро Даничић
в) Доситеј Обрадовић
г) Сава Мркаљ

11. Заокружи слово испред реченице која је написана у складу с правописним **правилом о писању великог слова**.

а) За овај Божић пожелео сам да добијем Његошев *Горски вијенац.*
б) За овај божић пожелео сам да добијем Његошев *Горски вијенац.*
в) За овај Божић пожелео сам да добијем Његошев *Горски Вијенац.*
г) За овај божић пожелео сам да добијем Његошев *Горски Вијенац.*

12. Упиши **запете** тамо где је то неопходно у наведеним реченицама.

1. Иако је тада био далеко од Србије Милош Црњански пише *Ламент над Београдом* једну од наших најпознатијих поема.

2. Човек је победник како рече једном сам песник ако успе да пронађе простор среће у својој души.

13. Заокружи слово испред **имена књижевника** на кога се односе наведени биографски подаци.

Један је од најзначајнијих стваралаца српске књижевности, писао је песме и за децу и за одрасле. Најпознатија је његова песничка збирка *Ђулићи*, а чувене су и песме *Светли гробови, Песма о песми* и друге. Оснивач је часописа за децу *Невен.*

а) Бранко Радичевић
б) Ђура Јакшић
в) Војислав Илић
г) Јован Јовановић Змај

14. Прочитај одломак из народне бајке *Баш-Челик*, па одговори на питање.

Сјутрадан, кад Баш-Челик оде, царевић опет дође жени својој да чује шта је дознала, а жена му све каже. Онда царевић отиде управо зетовима, а они га једва дочекају да чују ђе је Баш-Челиково јунаштво, па се одмах дигну и са царевићем отиду. Кад тамо дођу у ону планину, пуште орлове да лове лисицу, а лисица побегне у једно језеро […] и претвори се у утву шестокрилу, али соколови одмах за њом и одандје је изагнају; онда она полети у облаке па почне бјежати, а змајеви за њом!

Који **облик казивања** преовлађује у наведеном одломку?

Заокружи слово испред тачног одговора.

а) приповедање
б) описивање
в) дијалог
г) монолог

15. Прочитај одломак из романа *Орлови рано лете* Бранка Ћопића и одговори на захтев.

Први се на видику појавио Ђоко Потрк. Јурио је друмом као да га вија рој пчела, бијесно псето или какав Глигорије црквењак с тољагом на рамену.

– Стој! – испаде преда њ дугачки Стриц, а захуктали Ђоко, прије него се могао зауставити, још двапут оптрча око Стрица и тек онда застаде још увијек поцупкујући и подвикну:

– О-оп, сто-ој!

– Тебе данас истукоше, а? – приупита Стриц.

– Измлатише, брате, све по ногама, по мојим брзим трчаљкама! – весело дочека Ђоко и обазрије се као да му је учитељ још за петама. – Како ли само тако брзо до тебе стиже тај глас, брже него ја сам?

– А би ли ти пошао са мном на једно мјесто гдје неће бити туче и батина? – лукаво зашкиљи Стриц.

– Ево ме одмах! О-оп! – и Ђоко појури друмом.

– Ај, стој, куда ћеш?

– Па тамо гдје не туку! – викну Ђоко враћајући се трком.

– А гдје је то?

– Да, збиља, нијеси ми још ни казао. Гдје је?

Кад му Стриц исприча за Јованчета и за Тепсију, Ђоко само весело подврисну и стушти се путем у правцу Прокина гаја.

– О-оп, јуриш у хајдуке!

Заокружи слово испред одговарајућег тумачења.

Ђоко Потрк показује да је брзоплет:

а) када брзо бежи од црквењака Глигорија;

б) када донесе одлуку а није саслушао цео план;

в) када у трку два пута обилази око Тепсије;

г) када се веома опрезно прикључи дружини.

16. Испред сваког подвученог примера напиши **број** одговарајуће **стилске фигуре** коју уочаваш у том примеру. Називи две стилске фигуре су вишак.

___ У мом срцу поноћ. У њој каткад тиња
Мис'о да још живиш, мој пределе млади.
Моја лепа звезда, мајка и робиња,
Боже! Шта ли данас у Србији ради?

1 – персонификација
2 – метафора
3 – контраст
4 – градација

___ Ливада крај реке сања.
Зрикавци тужно зричу.
Помрлих трава душе
још лебде врх откоса
што се лагано суше.

17. Прочитај лирску народну песму *Јабланова моба*, па одговори на захтев.

Или грми, ил' се земља тресе,
Или бије море у брегове?
Нити грми, нит' се земља тресе,
Нити бије море у брегове,
Већ то језди Јабланова моба:
Пред њоме је Јаблан на коњицу,
У руци му струк бела босиљка,
Руком маше, босиљак мирише:
„Лако, лако, моја силна мобо!
Сама ми је госпођа код двора,
Неће знати да је силна моба,
Већ ће мислит' да је турска војска
Млада, луда, поплашиће ми се,
Танка, витка, преломиће ми се."

моба – народни обичај у којем суседи добровољним радом узајамно помажу једни другима

Заокружи слово испред одговарајућег тумачења.

Јабланове речи исказују:

а) наредбу да се ради брже док не стигне турска војска;

б) страх од кише и непогода које ће покварити посао;

в) надменост властелина што је окупио велику мобу;

г) његову стрепњу од могућег доласка турске војске;

д) његову љубав и бригу за младу и нежну супругу.

Сада ћеш решавати 18, 19. и 20. задатак тако што ћеш у неколико реченица одговорити на захтеве.

Прочитај одломак из драме *Бој на Косову* Љубомира Симовића. Док читаш, обрати пажњу на то шта Милица говори о српској властели.

МИЛИЦА:
Прича се да је турска војска тако велика да се чује два сата пре него што се види!
ЛАЗАР:
Пред турском најездом, Срби из свих земаља
Склањају главу овде, у Моравску Србију!
Она је наше последње уточиште!
Ми са Мораве бежати немамо куда!
Ми друге земље, до ове на Морави, немамо!
А ову, коју имамо, ваља нам бранити!
МИЛИЦА:
А с ким ћеш да је браниш?
ЛАЗАР:
Бранићу је, ако треба, и сам!
МИЛИЦА:
Сам немаш снаге,
А над снагама других немаш власти!
Погледај како се Србија поцепала!
Погледај шта раде српски великаши!
Пре би због власти пристали да се потурче,
Него да ударе с тобом по Турцима!
Шта да сабереш, кад се све расипа?
Обичан челник, као да је цар,
Склапа уговоре са другим државама!
Цареву царину наплаћује царев коњушар!
Кесарош купује новац са својим ликом!
Свако жели да буде неки краљ,
Да на празну главу стави круну!
Нек је мала ко напрстак, ал' нек је круна!
[...]
Свако село је постало престоница!
[...]
Данас је више краљева него сељака!
[...]
И ти са том саможивом, и властољубивом,
И празноглавом гомилом скоројевића,
Којој је више стало до своје круне,
До своје плехане круне, него до земље,
Зар ти с њима мислиш сутра пред Мурата?
ЛАЗАР:
А шта друго да радим? Да се покорим?
МИЛИЦА:
Зашто ниси пробао да преговараш?
ЛАЗАР:
Онај ко је потегао онолику војску,
И ко је превалио онолики пут,

Више не може да преговара о миру!
[...]
То што си говорила о српској властели...
МИЛИЦА:
Да нећеш да кажеш да сам претерала?
ЛАЗАР:
Нажалост, ниси!...Они не виде
Да се овде не ради само о Турцима!
Нити само о границама и крунама!
МИЛИЦА:
Плашим се, Лазаре, да ни ја не разумем...
Шта то на Косову треба да се докаже?
Да нас Бог није заборавио?
Ил' да ми нисмо заборавили Бога?
ЛАЗАР:
Пењући се, или силазећи, не знам,
Али сада смо стигли на Косово!
А Косово је раскрсница и вага!
МИЛИЦА:
Каква раскрсница? Каква вага?
ЛАЗАР:
Косово је вага на којој се мери
Хоће ли нас бити, или неће!

Какву **функцију** у обликовању Лазаревог лика имају Миличине речи о српској властели?

Напиши одговор који је:

18. целовит и заснован на тексту; ☐

19. састављен од јасних, разумљивих и граматички исправних реченица; ☐

20. у складу с правописним правилима српског језика. ☐

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

Република Србија
МИНИСТАРСТВО ПРОСВЕТЕ, НАУКЕ И ТЕХНОЛОШКОГ РАЗВОЈА
ЗАВОД ЗА ВРЕДНОВАЊЕ КВАЛИТЕТА ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА

ЗАВРШНИ ИСПИТ НА КРАЈУ ОСНОВНОГ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА

школска 2018/2019. година

ТЕСТ

СРПСКИ ЈЕЗИК

УПУТСТВО ЗА ПРЕГЛЕДАЊЕ

Упутство за оцењивање

– Сваки задатак доноси највише **1 бод**.
– За одговор који се разликује од решења датог у овом упутству ученик добија **0 бодова**.
– Ученик може добити **0,5 бодова** само у задацима у којима је то предвиђено овим упутством.

Бр. зад.	Решење	Бодовање
1.	г) читање једне књиге	Тачан одговор – **1 бод**
2.	б) Ана Франк је осетила потребу да пише у дневнику о прочитаној књизи зато што је желела да се одбрани од тврдњи које је доживела као да ауторка њу оптужује. в) Мишљење Аниног оца да „свако дете мора само себе да васпита" подразумева да су за васпитање и обликовање карактера особе најбитнији самопосматрање и самокритичност. ђ) Ана Франк је с једне стране испуњена слутњама о свеопштем страдању, а с друге стране веровањем да ће ускоро ипак завладати мир.	Тачна три одговора и ниједан нетачан – **1 бод** Тачна два одговора и ниједан нетачан – **0,5 бодова**
3.	а) именица	Тачан одговор – **1 бод**
4.	б) прави објекат	Тачан одговор – **1 бод**
5.	Једна моја изузетна карактерна црта очигледна је свакоме ко <u>ме</u> иоле дуже зна: умногоме познајем себе.	Тачан одговор и ниједна нетачно подвучена реч – **1 бод**
6.	г) прилошка синтагма	Тачан одговор – **1 бод**
7.	1. једначење сугласника по звучности 2. једначење сугласника по месту изговора / творбе / артикулације 3. губљење сугласника / упрошћавање сугласничких група **Напомена**: Иако је редослед гласовних промена битан, признаје се као тачан одговор и другачији редослед.	Тачна три одговора – **1 бод** Тачна два одговора (један може бити погрешан) – **0,5 бодова**
8.	**изрична** (у ужем смислу) / декларативна (зависна реченица)	Тачан одговор – **1 бод**
9.	г) мирно	Тачан одговор – **1 бод**
10.	г) Сава Мркаљ	Тачан одговор – **1 бод**
11.	а) За овај Божић пожелео сам да добијем Његошев *Горски вијенац*.	Тачан одговор – **1 бод**
12.	1. Иако је тада био далеко од Србије**,** Милош Црњански пише *Ламент над Београдом***,** једну од наших најпознатијих поема. 2. Човек је победник**,** како рече једном сам песник**,** ако успе да пронађе простор среће у својој души. **Напомена**: Признаје се као тачан одговор уколико је у обе реченице ученик уписао запете на одговарајућа места и нема погрешно уписаних запета. Уколико је у једној реченици ученик погрешио, а друга је тачна, добија **0,5 бодова**.	Тачна два одговора – **1 бод** Тачан један одговор – **0,5 бодова**
13.	г) Јован Јовановић Змај	Тачан одговор – **1 бод**

Бр. зад.	Решење	Бодовање
14.	а) приповедање	Тачан одговор – **1 бод**
15.	б) када донесе одлуку а није саслушао цео план	Тачан одговор – **1 бод**
16.	2 У мом срцу поноћ. 1 Ливада крај реке сања.	Тачна два одговора – **1 бод** Тачан један одговор (један може бити погрешан)– **0,5 бодова**
17.	д) његову љубав и бригу за младу и нежну супругу	Тачан одговор – **1 бод**
18.	**Прихватљив** је целовит **одговор,** заснован на тексту, којим се указује да Миличине речи о српској властели омогућавају да се истакне супротност између животних (моралних) начела српских великаша и Лазаревих. Особине великаша – саможиви, властољубиви, похлепни, празноглави, неверни било чему и било коме – у супротности су са Лазаревом пожртвованошћу, мудрошћу, несебичношћу, оданошћу, храброшћу, окренутошћу вишим интересима. За разлику од српских великаша, Лазар првенствено мисли на опстанак народа као часног и слободног, те на очување моралних и духовних принципа, због чега сматра да се Србија по сваку цену мора бранити од Турака. Отуда се може закључити да су Миличине речи о српској властели у функцији истицања Лазаревих моралних одлика. *Примери прихватљивих ученичких одговора:* • Милица указује на похлепу, самољубље и разједињеност српске властеле, чиме се посредно наглашава Лазарева храброст и пожртвованост да се одбрани свој народ. • Миличине речи о поступцима и особинама српске властеле, који су у контрасту са Лазаревим ликом, додатно наглашавају Лазареве врлине. • Лазар је приказан у контрасту у односу на остале српске великаше. Они су властољубиви и више мисле на сопствени интерес него на одбрану земље. Насупрот њима, Лазар мисли првенствено на одбрану части и слободе. • Миличине речи о српској властели важне су јер нам помажу да боље разумемо моралне карактеристике Лазаревог лика. • Из Миличиних речи о српској властели посредно сазнајемо колико је лик кнеза Лазара узвишенији и пожртвованији од свих тадашњих великаша. • Миличине речи указују на негативне особине српских великаша који имају у виду једино личну корист, па се као супротност томе истичу Лазарев морал и брига за судбину Србије. **Напомене**: – Ученик може да одговори и на неки други, сличан начин у оквирима могућих интерпретација које текст пружа, а у складу са решењем. – Ученик може да напише краће или дуже комуникативне реченице (може да напише и **једну комуникативну реченицу** са више предикатских реченица) и има слободу да уобличи композицију свог одговора (нпр. да наведе закључке о смислу наведених речи, које затим поткрепљује/образлаже цитирајући или парафразирајући текст).	Тачан одговор – **1 бод**

Бр. зад.	Решење	Бодовање
	Неприхватљив је **одговор** који је уопштен, није заснован на тумачењу текста и у којем се особине и поступци српске властеле не доводе у контрастну везу са Лазаревим ликом; говори се само о властели, а не изводи се закључак о Лазару (или обрнуто). *Примери неприхватљивих ученичких одговора:* • Лазар није свестан тешке ситуације у којој се налази. (Одговор је неприхватљив јер није утемељен на тексту.) • Лазар не жели да нареди великашима да се боре с њим против Турака. (Одговор је неприхватљив јер се не заснива на тексту.) • Милица указује на то да је српска властела властољубива и самољубива, да јој није стало до одлучујуће битке. (Одговор је неприхватљив јер је непотпун; није обухваћено и Лазарево становиште). • Лазар је храбар и пожртвован, не за себе, него за читав српски народ. (Одговор је неприхватљив јер је непотпун; није исказано какви су великаши). • Милица указује на то да је српска властела властољубива и самољубива, да јој није стало до одлучујуће битке. (Одговор је неприхватљив јер је непотпун.) • Лазар је храбар и пожртвован, не за себе, него за читав српски народ. (Одговор је неприхватљив јер је непотпун.)	
19.	*Тачан одговор:* Ученик саставља разумљиве, граматички исправне реченице које се односе на наведено питање у 18. задатку. *Нетачан одговор:* Ученик је направио једну или више граматичких грешака (морфолошких, синтаксичких) и/или ученик је написао неразумљиву реченицу. Ученик је написао само *Не знам. Нисам сигуран.* и сл. Ученик је написао реченицу која се не односи на захтев у 18. задатку; само је преписао/цитирао реченицу из текста или део текста – није сам саставио ниједну реченицу. **Напомена: Уколико ученик није дао прихватљив одговор за 18. задатак и оцењен је са 0 бодова, 19. задатак се независно вреднује, у складу са решењем за 19. задатак.**	Тачан одговор – **1 бод**
20.	*Тачан одговор:* Ученик примењује правописну норму (из сваке правописне области) у једноставним примерима (коришћење запете се не оцењује). *Нетачан одговор:* Ученик је нарушио једно или више (основних) правописних правила: правилно користи ћирилицу; почиње реченицу великим словом, завршава је одговарајућим интерпункцијским знаком; употребљава велико слово приликом писања личних имена; користи наводнике кад дословно цитира текст; правилно пише присвојне придеве (*-ов/-ев/-ин, -ски/-чки/-шки*); правилно пише гласове *ћ, ч, ђ, џ*; правилно пише сугласник *ј* у интервокалској позицији; правилно пише речцу *ли* и речцу *не*. Ученик је само преписао/цитирао реченицу из текста или део текста – није сам саставио ниједну реченицу. **Напомена: Уколико ученик није дао прихватљив одговор за 18. задатак и оцењен је са 0 бодова, 20. задатак се независно вреднује, у складу са решењем за 20. задатак.**	Тачан одговор – **1 бод**

Напомене:

1. У задацима у којима ученик није ништа записивао потребно је црвеном хемијском прецртати простор за рад и одговор, а затим прецртати и квадрат са десне стране задатка. Исто урадити и уколико је ученик у задатку писао само графитном оловком или започео израду задатка.
2. Не признаје се прецртан и исправљен одговор.
3. Не признаје се одговор који је написан само графитном оловком.
4. Не признаје се одговор у којем су употребљене скраћенице, осим у задацима у којима се испитује писање скраћеница.
5. Признаје се у задацима отвореног типа одговор који је написан или малим или великим почетним словом.
6. Признаје се одговор написан штампаним или писаним словима.
7. Признаје се тачан одговор који је означен јасно и уколико је означен на другачији начин од предвиђеног (нпр. реч или текст је заокружио, а требало је да их подвуче; слово је прецртао или штриклирао, а требало је да га заокружи).
8. На основу одлуке Радне групе за спровођење завршног испита у основном образовању и васпитању, од 30. маја 2019. године, признаје се и одговор написан латиницом, уколико је ученик тачно одговорио на задатак.